

PROJECTE PASSEIG MARÍTIM DE VILANOVA I LA GELTRÚ

Primer Premi del concurs restringit.

Xavier Sust i Lluís Clotet, arqtes.
Pepita Teixidor, col·laboradora.
Projecte, 1981.

El disseny d'un espai urbà sempre és un tema difícil d'afrontar pel caire dispar dels requeriments que s'hi plantegen i per l'ambigüitat i la dificultat tant de la detecció com de la valoració de molts d'ells. Un cas extrem en aquest sentit és sens dubte el front marítim de la ciutat de Vilanova i la Geltrú, d'una llargada de tres quilòmetres i compost de platges, passeigs, un port i dues desembocadures de rieres i limitat per diferents trames urbanes i

tipus d'edificis.

És per això que la nostra proposta s'inicià amb una exposició il·lustrada i a l'abast de tots de las demandes que se'ns feien, de les deficiències que nosaltres detectàvem en l'actual formalització del front i de les propostes funcionals i formals que creïem que convenia fer per resoldre les demandes i les deficiències anteriorment explicades.

En concret, les demandes, les defi-

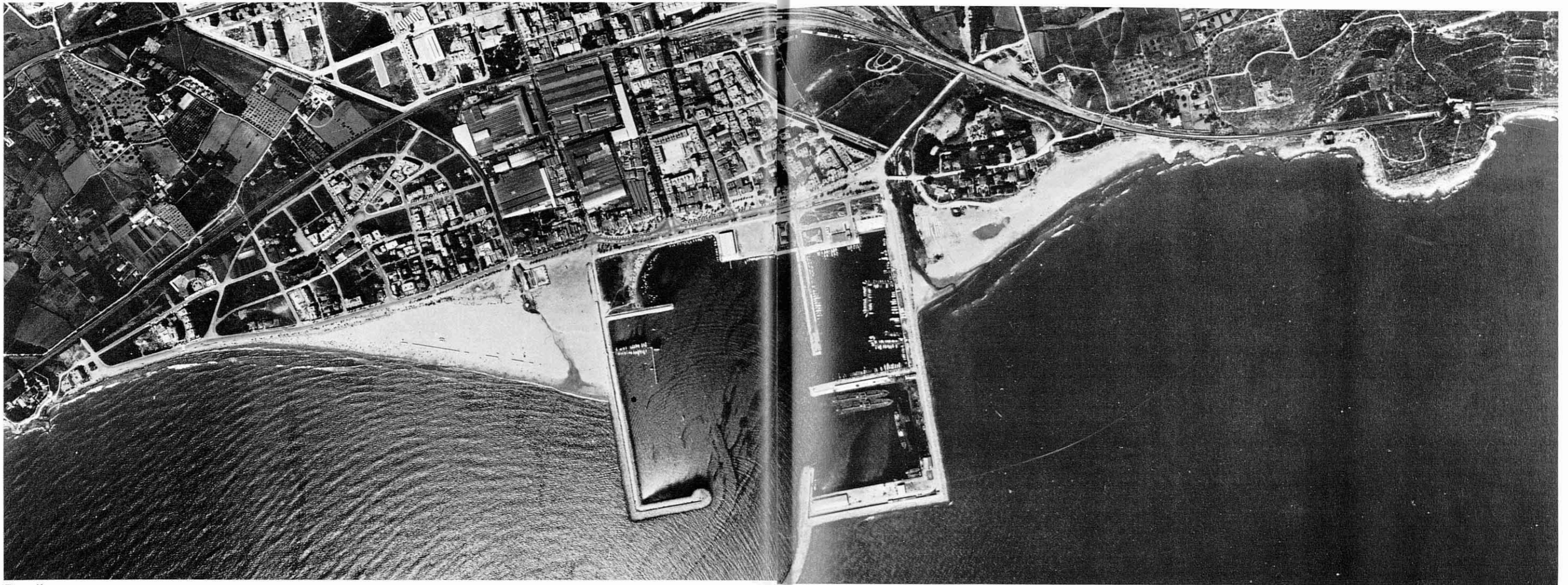
ciències i les propostes eren les següents:

I) Demandes: *Adaptació al Pla General Municipal, inclusió d'edificis destinats a Comandància de Marina i Museu Marítim, inclusió del nou varador i el nou club nàutic, inclusió del nou espigó previst, inclusió d'instal·lacions esportives i d'un circuit de jogging, revivificació de les torres de les platges de Ribes Roges i Llevant,*

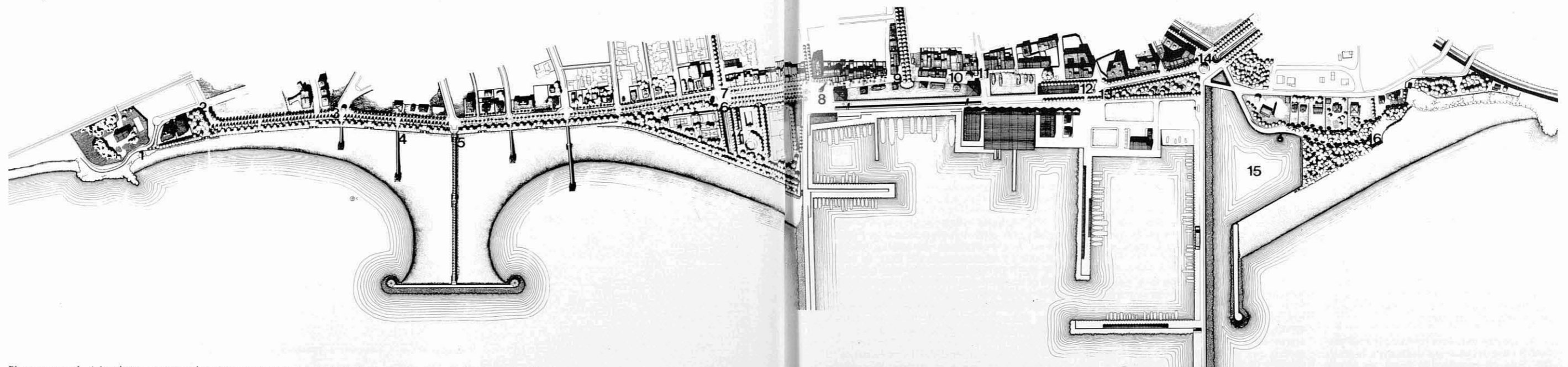
respecte al port, possibilitat d'actuar per etapes, atenció al cost econòmic tant en aspectes d'inversió com de manteniment.

II) Deficiències: *Els espais són massa grans per ésser acollidors a causa de la seva longitud i amplada excessives. Compareu per exemple, el front marítim de Barcelona amb el de Vilanova i la Geltrú; l'espai públic està poc definit a causa de la falta de*

façanes definidores d'espai i del desordre de la vegetació existent, el mar és massa allunyat per raó de les grans esplanades creades al port davant de l'antic front marítim i a la gran platja formada vora els espigons, les platges no tenen serveis que facilitin el seu ús durant l'estiu, els edificis del port davant de les cases no estan ben integrats a causa de les seves deficiències de tractament formal respecte al singular lloc que ocupen, alguns edificis

Fotoplà.

Planta general. A la pàgina següent s'explica el projecte i es fa referència als números indicats en el plànol.

trenquen les perspectives com és el cas dels apartaments al final de la platja de Ribes Roges, la vegetació és deficient per les dificultats que té el seu creixement i manteniment, l'aigua que baixa de les rieres s'estanca produint males olors en obturarse la seva sortida al mar, les terrasses dels restaurants són uns afegits que amplien l'espai interior però descuren el seu aspecte extern.

III) Propostes funcionals: Bon funcionament durant l'hivern i l'estiu dels espais públics, possibilitat d'usar de diferents maneres els espais i, d'una manera especial, els llocs destinats a estacionament d'automòbils; recorreguts per passejar a l'ombra a prop del mar, seguretat als espais poc concorreguts i, especialment, de passeig al costat de les platges; integració del museu marítim a la vida quotidiana de manera que s'hi exposin embarcacions

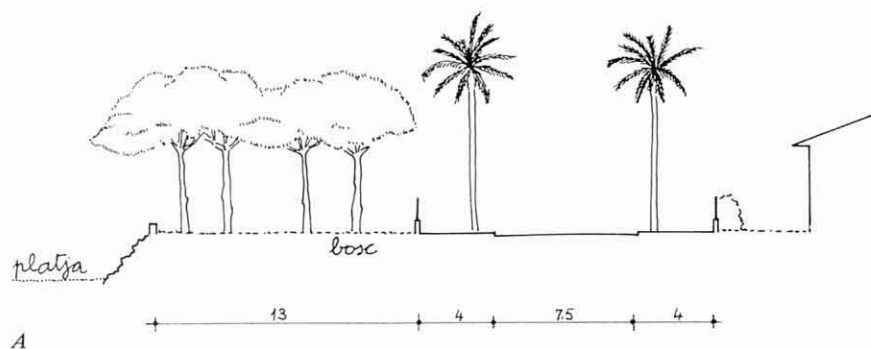
a l'espai públic i es pugui contemplar l'activitat del nou varador, diversificació funcional del front marítim de manera que en el centre es desenvolupin les activitats de caràcter perenne i accés sense molèsties dels camions al port.

IV) Propostes formals: Diversificació del front marítim de manera que al llarg seu es donin, segons les circumstàncies, diverses solucions for-

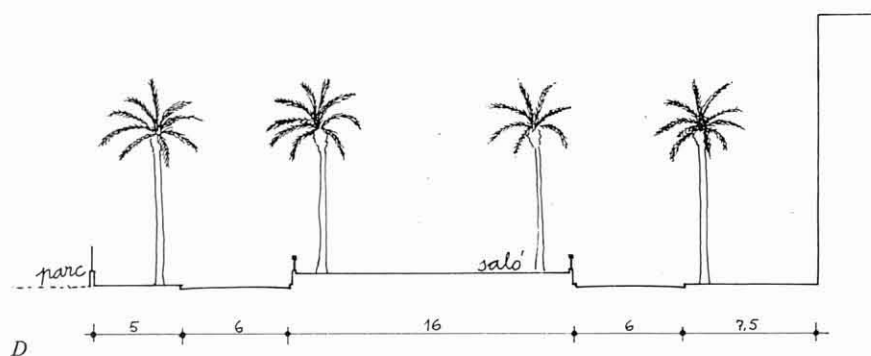
mals; dentat del front de manera que es fraccionin els espais per fer-los més acollidors, delimitació de l'espai públic tant amb l'edificació com amb pèrgoles, arbres, o altres elements urbans, Col·locació de primers termes als espais oberts per emmarcar el paisatge, reducció de l'amplada de les calçades ja que actualment estan sobredimensionades pel tràfic que tenen, creació de recorreguts atractius per als passejants en especial als llocs

tradicionals, aproximació a l'aigua dels passejants i facilitació de l'accés a la platja, enfocament dels edificis públics a través de perspectives, utilització de motius vuitcentistes per reforçar la imatge de la ciutat, compaginació de l'arquitectura monumental amb la pintoresca com tradicionalment s'ha donat a la ciutat, recuperació de les antigues instal·lacions de banys per donar servei als banyistes, plantació de vegetació adequada a les

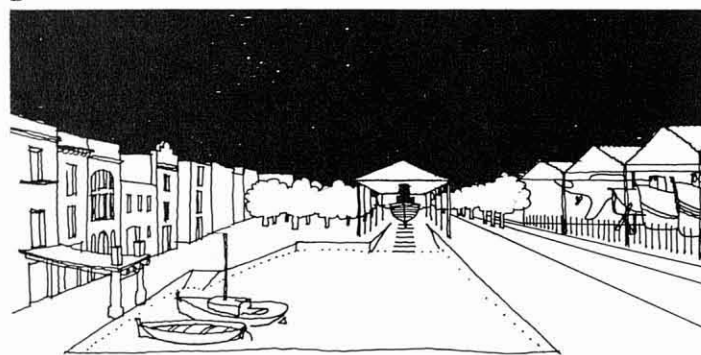
condicions del lloc i, especialment, palmeres al passeig, pins al bosc, phytolaccas als llocs singulars, baladres i atzavares; supressió de parterres verds perquè l'herba hi té dificultats de creixement, i les plantes grasses de neteja. Les superfícies d'aigua i de sorra poden substituir-les i cura amb les terrasses cobertes dels restaurants tant per l'aspecte exterior com per l'ambient de què es pot gaudir des de dintre.

A

D

I

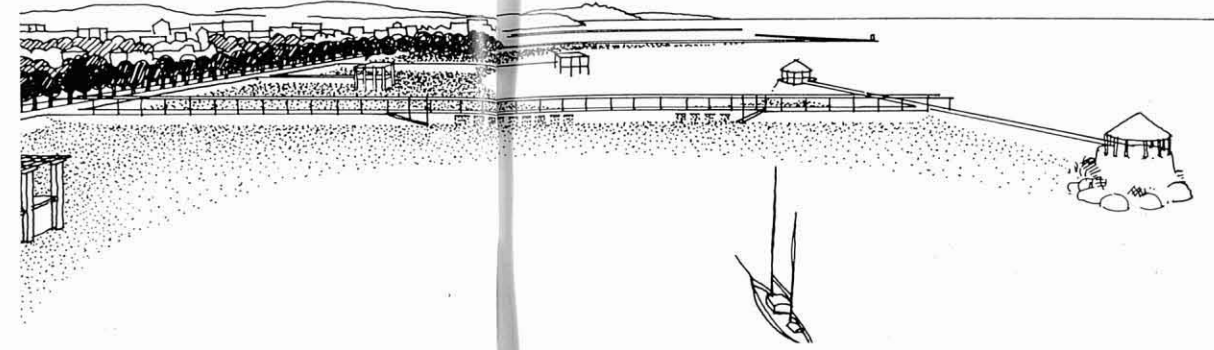
La descripció de la formalització proposada es pot fer a través dels punts remarcats en el dibuix al llarg del front:

1. Es dona continuïtat al passeig marítim amb el camí litoral que segueix la costa.
2. El jardí al costat dels edificis d'apartaments s'amplia perquè la vegetació els tapi i d'aquesta manera es recuperi la perspectiva del final de la platja de Ribes Roges.
3. Es redueix l'amplada de la calçada del passeig perquè no és necessària per al tràfic i, en canvi, es pot crear una llenca boscosa de pins que serveixi normalment per a parc i els dies de platja per a estacionament d'automòbils (A). Dintre d'aquest parc lineal es pot marcar un recorregut de jogging. Per definir l'espai, el parc se separa del passeig amb una tanca.
4. Quatre miradors connectats amb passarel·les des del passeig s'endinsen a la platja (B). Sota els miradors es posen els serveis

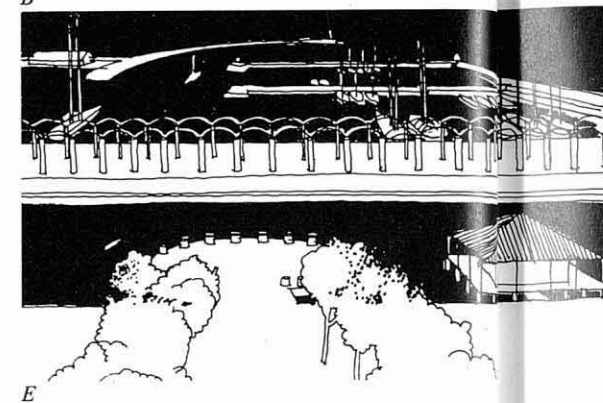
necessaris a la platja. Les passarel·les muntades sobre pilars serveixen per crear una zona d'ombra.

5. En el punt d'intersecció de les dues directrius del passeig marítim i enfrontat amb el carrer Roger de Llúria, se situa l'espigó de defensa de la platja seguint com a directriu la bisectriu (B). El nivell superior de l'espigó queda enrasat amb la sorra de la platja. El nivell superior de l'escullera, que pràcticament està enrasat amb el passeig, es connecta amb una passarel·la sota la qual s'instal·len els serveis de la platja que creen un fons a les dues cales a la manera de les tradicionals casetes de bany.

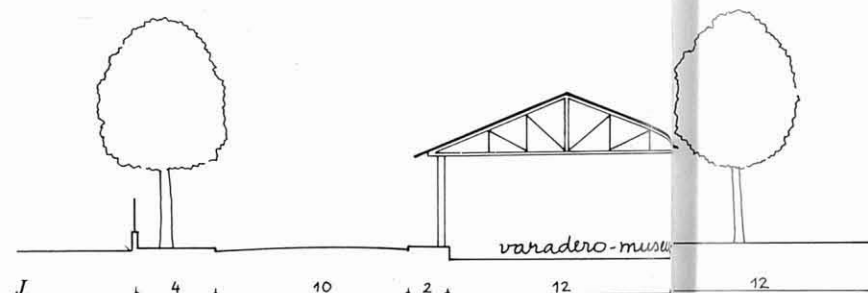
6. El parc dona cabuda a nombroses pistes esportives al voltant de la piscina que hi ha actualment. D'aquesta manera es poden prestar suport mútuament en els seus serveis. L'eix central, coincidint amb el traçat de la riera, serveix d'accés als automòbils que en dies de platja poden estacionar-se a la llenca de bosc enfront del mar.

B

E

J

7. El passeig de la Mare de Déu del Carme es transforma en un saló que pot ésser utilitzat a més per les instal·lacions finals (C). El saló n'ocupa la part central, que coincideix amb l'actual calçada per respectar les fileres de palmeres existents (D). El saló és tancat lateralment per una balustrada i té com a fons als seus extrems la torre de defensa de la platja de Ribes Roges a ponent i un monument i l'edifici de la Comandància de Marina a llevant (C).

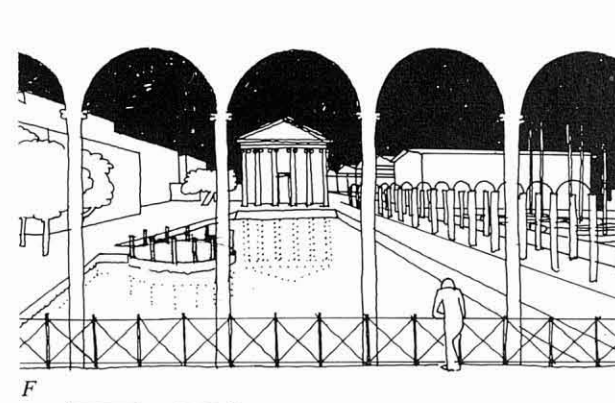
8. Aquesta plaça conforma un espai cívic amb edificis representatius que poden ésser la Comandància de Marina, el Club Nàutic i l'Administració del Port. És també el punt de transició entre dos trams del front marítim que tenen directrius diferents per reduir l'espai que actualment és massa gran. Aquesta plaça ha de donar prioritat al seu valor monumental. Tots els edificis públics tanquen perspectives.

9. L'espai central del front marítim té com a protagonista un estany, al qual de-

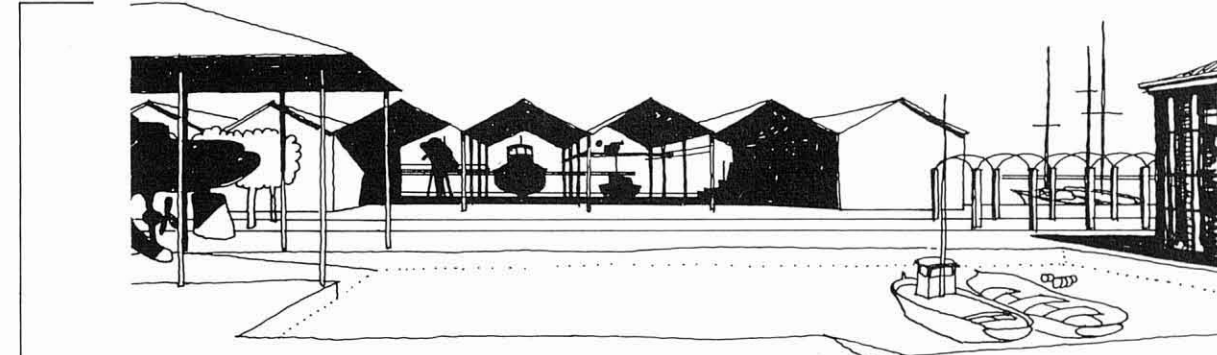
semboca la Rambla (E). És un espai escenogràfic delimitat al nord pel front de cases, al sud per una pèrgola que transparenta el port, a l'est per l'edifici del Museu Marítim i a l'oest per l'edifici de la Comandància de Marina. És el teló que crea l'escena on es pot fer el tradicional passeig dels diumenges creuant l'estany per sota dels porxos dels dos edificis públics (F). És també l'escena en la qual radiquen les terrasses dels bars i restaurants que se situen dintre del mateix estany en forma de plataformes flotants o palafitiques. La superfície de l'estany té un nivell superior a la del mar per lligar al màxim l'aigua amb la ribera. (G).

10. Sobre aquest estany dona la placeta que centra l'activitat del barri (H). Solament un gran arbre se situa dintre del seu perímetre tractat amb un bon paviment.

11. Un estany centra una sèrie d'edificis i instal·lacions que formen en conjunt el Museu Marítim, integrat totalment a la vida quotidiana. Els components del Museu

F

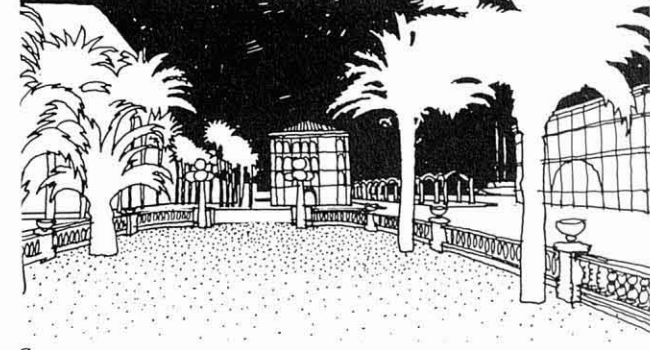
K

són l'edifici-museu convencional, l'antiga casa de pescadors amb un porxo davant, el pòsit, la reproducció d'un varador cobert, el nou varador a construir dintre del port fet de manera que resti obert visualment des de l'exterior i el mateix estany central que serveix per exposar embarcacions dintre de l'aigua. L'estructura del nou varador s'allarga en façana pel seus costats per tapar els deficientes edificis veïns (I, J, K).

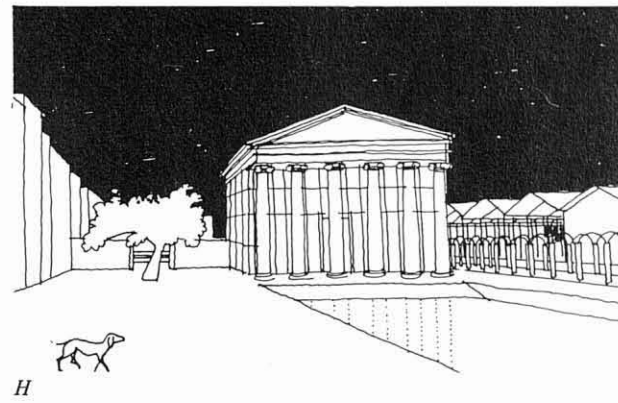
12. Aquesta plaça està situada davant de l'accés principal al port. Es delimita l'espai públic per les cases, el varador-museu, que per aquest costat alberga una terrassa de bar-restaurant, per la tanca del port i per la massa d'arbres del parc veí.

13. El parc és pensat per donar servei al nucli dens de població que hi ha davant. És tancat i la vegetació serveix també per tapar l'espai del port que hi ha darrera, generalment mal endreçat amb caixes.

14. L'espai que es forma en unir-se la

C

H

gran avinguda prevista amb el port, s'ordena de nou per donar-li entitat. Es modifiquen també algunes de les alineacions donades pel Pla General al sòl urbanitzable. Es manté obert el llit de les rieres pel fet de ser a la vegada una solució econòmica i atractiva.

15. Per evitar l'estancament de les aigües que baixen per les rieres, es proposa la construcció d'un nou espigó que eviti l'obturació de la sortida. El problema de les rasants es resol creant-se un estany obert al mar que pot utilitzar-se com a lloc d'esbarjo per anar amb barca. Dintre de l'estany s'inclou com a punt d'atracció l'antiga instal·lació d'aprofitament de l'energia del mar.

16. Darrera de la platja es forma un petit bosc que pot utilitzar-se com a parc i com a estacionament d'automòbils. Inclou unes petites instal·lacions de servei per als banyistes de la platja.